

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881
2, 6, 7, 9, 18, 31 IR 78 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
DEŠIMTUOJU¹ SKIRSNIU
ĮSTATYMAS**

2019 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 7² dalimi:

„7². **Elektros energetikos sistemos pajėgumai** (toliau – **pajėgumai**) – elektros energijos gamybos, kaupimo, nepriklausomų elektros energijos paklausos telkėjų valdomų įrenginių galima tam tikra galia esant įprastoms sąlygoms, neatsižvelgiant į laiko ribojimus ar trumpalaikius nuokrypius.“

2. Papildyti 2 straipsnį 18² dalimi:

„18². **Esami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai** – iki kvalifikacinės atrankos pradžios įrengti ar įrengiami elektros energijos gamybos, kaupimo, nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo valdomi įrenginiai, kurie atitinka šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių elektros įrenginių įrengimą ir eksploatavimą, nustatytus reikalavimus ir naudojami veiklai, turint reikiamą leidimą ir (ar) atestatą.“

3. Papildyti 2 straipsnį 21¹ dalimi:

„21¹. **Išankstinis pajėgumų aukcionas** – perdavimo sistemos operatoriaus dėl kiekvienos valstybės narės jungiamosios linijos (ar linijų), kuria Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema yra sujungta su tos atitinkamos valstybės narės elektros energetikos sistema, organizuojamas pajėgumų aukcionas, kuris vyksta prieš pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną.“

4. Papildyti 2 straipsnį 24⁵ dalimi:

„24⁵. **Kritinis elektros energetikos sistemos laikotarpis** (toliau – **kritinis sistemos laikotarpis**) – valanda ar kelios iš eilės einančios valandos, kai perdavimo sistemos operatoriaus nustatyta prieinama elektros energetikos sistemos rezervinė galia yra mažesnė, nei būtina užtikrinti elektros energijos gamybos ir vartojimo balansą.“

5. Papildyti 2 straipsnį 24⁶ dalimi:

„24⁶. **Kvalifikacinė atranka** – procedūra, kuria perdavimo sistemos operatorius vertina Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių fizinių asmenų ir juridinių asmenų, kitų organizacijų bei jų padalinių, taip pat jų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų esamų ir (ar) planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį nustatytiems reikalavimams.“

6. Papildyti 2 straipsnį 30¹ dalimi:

„30¹. **Pagrindinis pajėgumų aukcionas** – pajėgumų aukcionas, perdavimo sistemos operatoriaus baigiamas ne vėliau kaip likus 48 mėnesiams iki šių pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios.“

7. Papildyti 2 straipsnį 30² dalimi:

„30². **Pajėgumų aukcionas** – išankstinis, pagrindinis ar papildomas pajėgumų aukcionas.“

8. Papildyti 2 straipsnį 30³ dalimi:

„30³. **Pajėgumų aukciono dalyvis** – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, kurie nuosavybės teise ar

kitais teisėtais pagrindais valdo esamus ir (ar) planuoja naujus pajėgumus užtikrinančius įrenginius ir kurie įvykdę keliamus reikalavimus dalyvauja pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione.“

9. Papildyti 2 straipsnį 30⁴ dalimi:

„30⁴. **Pajėgumų pateikimo laikotarpis** – laikotarpis, per kurį vykdoma pajėgumų užtikrinimo prievolė.“

10. Papildyti 2 straipsnį 30⁵ dalimi:

„30⁵. **Pajėgumų užtikrinimo mechanizmas** – laikina priemonė, kuria užtikrinama, kad atlyginant už pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį bus pasiekiamas reikiamas elektros energijos tiekimo saugumo lygis, išskyrus su papildomomis paslaugomis ar perkrovos valdymu susijusias priemones, apibrėžiamas Reglamente (ES) Nr. 2019/943.“

11. Papildyti 2 straipsnį 30⁶ dalimi:

„30⁶. **Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registras** – duomenų bazė, kurioje kaupiama ir tvarkoma informacija apie kvalifikacinių atrankų ir pajėgumų aukcionų rezultatus, pajėgumų aukcionų dalyvius ir jų valdomus esamus ir (ar) planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, taip pat pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdytojų sudarytus susitarimus dėl pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimo.“

12. Papildyti 2 straipsnį 30⁷ dalimi:

„30⁷. **Pajėgumų užtikrinimo prievolė** – įsipareigojimas palaikyti pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai pateikti pajėgumų aukcione laimėtus pajėgumus atitinkantį elektros energijos kiekį per kritinį sistemos laikotarpį.“

13. Papildyti 2 straipsnį 30⁸ dalimi:

„30⁸. **Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdytojas** (toliau – **pajėgumų vykdytojas**) – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, kurie laimi pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną ir sudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi.“

14. Papildyti 2 straipsnį 30⁹ dalimi:

„30⁹. **Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartis** – pajėgumų aukciono laimėtojo ir perdavimo sistemos operatoriaus sudaroma sutartis dėl pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo.“

15. Papildyti 2 straipsnį 30¹⁰ dalimi:

„30¹⁰. **Papildomas pajėgumų aukcionas** – pajėgumų aukcionas, perdavimo sistemos operatoriaus baigiamas ne anksčiau kaip 13 mėnesių ir ne vėliau kaip 3 mėnesiai iki šių pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios.“

16. Papildyti 2 straipsnį nauja 35¹ dalimi:

„35¹. **Planuojami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai** – elektros energijos gamybos, kaupimo, nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo valdomi įrenginiai, kuriuos iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios ketina rekonstruoti ar naujai įrengti ar pastatyti šių pajėgumų aukciono dalyvis, iki kvalifikacinės atrankos pradžios dar neturintis veiklai reikiamų leidimų ir (ar) atestatų.“

17. Buvusią 2 straipsnio 35¹ dalį laikyti 35² dalimi.

18. Papildyti 2 straipsnį 42¹ dalimi:

„42¹. **Skirstomi pajėgumai** – pajėgumų aukcione planuojami paskirstyti pajėgumai.“

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 6 straipsnio 1 dalį nauju 10 punktu:

„10) tvirtina Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą;“.

2. Buvusį 6 straipsnio 1 dalies 10 punktą laikyti 11 punktu.

3 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauju 16 punktu:

„16) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas;“.

2. Papildyti 7 straipsnį nauju 17 punktu:

„17) rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą;“.

3. Buvusį 7 straipsnio 16 punktą laikyti 18 punktu.

4 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 20 punktu:

„20) tvirtina Pajėgumų aukciono dalyvių pasiūlymų didžiausiosios kainos nustatymo metodiką, nustato pajėgumų aukciono dalyvių pasiūlymų didžiausias kainų ribas ir galimas didžiausias kainų ribas kiekvienam pajėgumų aukcionui;“.

2. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 21 punktu:

„21) tvirtina Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodiką;“.

3. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 22 punktu:

„22) tvirtina Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodiką;“.

4. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 23 punktu:

„23) tvirtina Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodiką;“.

5. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 24 punktu:

„24) tvirtina Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką ir skelbia išvadą dėl skirstomų pajėgumų įtakos atskirai perdavimo paslaugos kainos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai, įvertintai pagal Tarybos nustatytą pajėgumų didžiausiąją kainą;“.

6. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 25 punktu:

„25) skelbia išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūrų teisėtumą ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai perdavimo paslaugos kainos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai, įvertintai pagal pajėgumų aukciono rezultatus;“.

7. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 26 punktu:

„26) tvirtina Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas;“.

8. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 27 punktu:

„27) vykdo pajėgumų aukcionų stebėseną ir atlieka jų vertinimą;“.

9. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 28 punktu:

„28) tvirtina Pajėgumų aukcionų nuostatus;“.

10. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 29 punktu:

„29) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį;“.

11. Buvusius 9 straipsnio 3 dalies 20 ir 21 punktus laikyti atitinkamai 30 ir 31 punktais.

5 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Papildyti 18 straipsnį 1¹ dalimi:

„1¹. Planuojant ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, perdavimo sistemos operatorius įvertina pajėgumų poreikį, leidžiantį užtikrinti tikėtiną ne didesnę kaip 8 valandų apkrovos praradimo tikimybę per kiekvienus kalendorinius metus.“

6 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 21 punktu:

„21) rengti ir teikti Energetikos ministerijai derinti skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas;“.

2. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 22 punktu:
„22) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką;“.
3. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 23 punktu:
„23) pagal Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką ir Skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas apskaičiuoti skirstomus pajėgumus;“.
4. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 24 punktu:
„24) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodiką;“.
5. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 25 punktu:
„25) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodiką;“.
6. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 26 punktu:
„26) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodiką;“.
7. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 27 punktu:
„27) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų aukcionų nuostatus;“.
8. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 28 punktu:
„28) vadovaujantis Pajėgumų aukcionų nuostatais, atlikti kvalifikacinę atranką ir organizuoti pajėgumų aukcionus;“.
9. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 29 punktu:
„29) Tarybai paskelbus savo išvadą dėl įvykusio pajėgumų aukciono procedūrų teisėtumo ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtakos atskirai perdavimo paslaugos kainos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai, įvertintai pagal aukciono rezultatus, paskelbti įvykusio pajėgumų aukciono rezultatus;“.
10. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 30 punktu:
„30) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas;“.
11. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 31 punktu:
„31) rengti ir teikti Tarybai derinti pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį;“.
12. Buvusius 31 straipsnio 1 dalies 21, 22 ir 23 punktus laikyti atitinkamai 32, 33 ir 34 punktais.

7 straipsnis. Įstatymo papildymas dešimtuoju¹ skirsniu

Papildyti Įstatymą dešimtuoju¹ skirsniu:

„DEŠIMTASIS¹ SKIRSNIS

PAJĖGUMŲ UŽTIKRINIMO MECHANIZMAS IR JO ĮGYVENDINIMAS

70¹ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo pagrindai ir sąlygos

1. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmu siekiama užtikrinti elektros energetikos sistemos adekvatumą. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmas yra įgyvendinamas šio įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka organizuojant pajėgumų aukcionus.
2. Pajėgumų aukcionai vykdomi technologinio neutralumo principu ir sudaro sąlygas konkurencija tarp rinkos dalyvių elektros energetikos sektoriuje grindžiamos elektros energetikos sistemos plėtrai.
3. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo sąlygas nustato Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašas, kurį Energetikos ministerijos teikimu tvirtina Vyriausybė. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo organizavimo tvarką, techninius reikalavimus esamiems ir planuojamiems pajėgumams užtikrinantiems įrenginiams, taip pat pajėgumų aukciono rezultatų tvirtinimo ir skelbimo tvarką nustato Pajėgumų aukcionų nuostatai, kuriuos tvirtina Taryba.

4. Perdavimo sistemos operatorius rengia ir teikia derinti Tarybai pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį (toliau – tvarkaraštis), kuriame nurodomos kvalifikacinės atrankos, pajėgumų aukcionų vykdymo ir pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios datos. Tvarkaraštį Taryba suderina arba motyvuotai atsisako derinti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tvarkaraščio gavimo. Pasibaigus šiam terminui ir Tarybai nepriėmus sprendimo dėl tvarkaraščio suderinimo arba motyvuoto atsisakymo derinti, laikoma, kad tvarkaraštis yra suderintas.

5. Perdavimo sistemos operatoriaus organizuojamų pajėgumų aukcionų stebėseną vykdo Taryba, kuri turi teisę gauti visą reikalingą informaciją iš perdavimo sistemos operatoriaus, pajėgumų aukcionų dalyvių ir kitų asmenų, kai tokia informacija, Tarybos vertinimu, gali būti reikšminga stebėsenai vykdyti ir (ar) ginčams nagrinėti šio įstatymo 78 straipsnyje nustatyta tvarka.

6. Perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patiriamos įgyvendinant pajėgumų užtikrinimo mechanizmą, ir lėšos, skirtos mokėjimams už pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą, surenkamos iš tinklų naudotojų taikant atskirą perdavimo paslaugos kainos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamąją, kurią nustato Taryba.

7. Pajėgumų vykdytojai gali dalyvauti valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose ir (ar) vykdyti didmeninę prekybą elektros energija ir (ar) sisteminėmis paslaugomis. Pajėgumų vykdytojų dalyvavimas kitų valstybių narių pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose neatleidžia pajėgumų vykdytojų nuo Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo prievolių vykdymo.

70² straipsnis. Išankstinio pajėgumų aukciono organizavimas

1. Išankstinis pajėgumų aukcionas perdavimo sistemos operatoriaus yra organizuojamas prieš pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcionus tvarkaraštyje nurodytomis datomis.

2. Išankstiniame pajėgumų aukcione turi teisę dalyvauti tos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir kurios perdavimo sistemos operatorius yra sudaręs šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytą susitarimą, fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius toje valstybėje narėje ir pateikę prievolių įvykdymo užtikrinimą šio įstatymo 70⁷ straipsnio nustatyta tvarka.

3. Perdavimo sistemos operatorius Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodikos nustatyta tvarka apskaičiuoja pajėgumus, kurie turi būti skirstomi išankstiniame pajėgumų aukcione.

4. Išankstiniame pajėgumų aukcione dalyvaujančių asmenų teikiami pajėgumų pasiūlymai turi būti ne mažesnės kaip 1 MW galios esamo pajėgumų užtikrinimo įrenginio.

5. Asmenys, dalyvaujantys išankstiniame pajėgumų aukcione, tarpusavyje varžosi teikdami pajėgumų ir kainos pasiūlymus. Išankstiniame pajėgumų aukcione asmenų pateikti pasiūlymai išdėstomi kainos didėjimo tvarka. Laimėtojais skelbiami asmenys, kurių pasiūlymų kaina neviršija didžiausios kainos pasiūlymo. Pajėgumų pasiūlymai negali viršyti jungiamąja linija (ar linijomis) patenkančių pajėgumų, perdavimo sistemos operatoriaus apskaičiuotą pagal Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodiką.

6. Asmenys, laimėję išankstiniame pajėgumų aukcione įgyja teisę dalyvauti kvalifikacinėje atrankoje.

7. Jungiamosios linijos (ar linijų) išankstinio pajėgumų aukciono laimėtojų, praėjusių kvalifikacinę atranką, kainų ir pajėgumų pasiūlymai, neviršijantys atitinkamomis jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų ribos, kainos didėjimo tvarka yra perkeliama į pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną. Didžiausios kainos pasiūlymas nustato jungiamosiomis linijomis su kita valstybe nare, kurios elektros energetikos sistema jungiamąja

linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, patenkančių pajėgumų ribinę kainą. Jei pagrindinio ar papildomo aukciono ribinė kainą lygi jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų ribinei kainai ar aukštesnė, tai išankstinio aukciono laimėtojams, tapusiems ir pagrindinio ar papildomo aukciono laimėtojais, taikoma jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų ribinė kainą. Jei pagrindinio ar papildomo aukciono ribinė kainą žemesnė nei jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų ribinė kainą, tai išankstinio aukciono laimėtojams, tapusiems ir pagrindinio ar papildomo aukciono laimėtojais, taikoma pagrindinio ar papildomo aukciono ribinė kainą.

70³ straipsnis. Kvalifikacinė atranka

1. Kvalifikacinę atranką vykdo perdavimo sistemos operatorius. Kvalifikacinėje atrankoje yra vertinama asmenų, kurie valdo esamus ar planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, atitiktis šio straipsnio 8 dalyje nustatytiems reikalavimams ir šių asmenų valdomų esamų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktis Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams, įskaitant, bet neapsiribojant, pajėgumų galią ir pajėgumų galią atitinkančios elektros energijos gamybos įrodymus, kuro tipą, išmetimų specifikacijas ir kiekius, efektyvumo rodiklius, prijungimo prie energetikos sistemos ir elektros energijos gamybos apskaitos sprendimus, veikimo bandymų įrodymus.

2. Pareigą dalyvauti kvalifikacinėje atrankoje ir teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie valdomų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams turi asmenys, valdantys esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikoje, kurių galia yra ne mažesnė kaip 1 MW.

3. Teisę dalyvauti kvalifikacinėje atrankoje ir teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie valdomų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių, sutelktų ne mažesnės kaip 1 MW galios elektros energijos gamybos, kaupimo ar nepriklausomo paklausos telkėjo įrenginių, atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams turi asmenys:

1) valdantys esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikoje, kurių galia yra mažesnė kaip 1 MW;

2) planuojantys naujus pajėgumus užtikrinančius įrenginius;

3) laimėję išankstinį pajėgumų aukcioną ir pageidaujantys dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione.

4. Asmenys, kurie pagal šio straipsnio 2 dalį turi pareigą dalyvauti kvalifikacinėje atrankoje ir kurių elektros įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų, perdavimo sistemos operatoriaus prašymu privalo pateikti informaciją apie per pajėgumų pateikimo laikotarpį planuojamų įrengti pajėgumus užtikrinančius įrenginių galią.

5. Asmenys, kurie pagal šio straipsnio 2 dalį turi pareigą dalyvauti kvalifikacinėje atrankoje, tačiau planuoja jų valdomų esamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių laikiną sustabdymą arba visišką eksploatavimo nutraukimą, Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka turi pareigą ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki planuojamos kvalifikacinės atrankos pradžios pateikti perdavimo sistemos operatoriui prašymą dėl ketinimo nedalyvauti kvalifikacinėje atrankoje. Šios nuostatos netaikomos asmenims, kurie šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka perdavimo sistemos operatoriui jau yra pranešę dėl laikino elektros energijos gamybos įrenginio eksploatavimo sustabdymo ar visiško eksploatavimo nutraukimo.

6. Perdavimo sistemos operatorius, gavęs šio straipsnio 5 dalyje nurodytą asmens prašymą dėl ketinimo nedalyvauti kvalifikacinėje atrankoje, per 1 mėnesį nuo prašymo gavimo įvertina jame nurodyto įrenginio laikino eksploatavimo sustabdymo ar visiško eksploatavimo nutraukimo galimą įtaką elektros energetikos sistemos darbo stabilumui, saugumui, patikimumui ir adekvatumui ir informuoja prašymą pateikusį asmenį apie priimtą sprendimą tenkinti arba atmesti prašymą. Jei prašymas yra atmetamas, nurodomi atmetimo motyvai.

7. Asmuo, kurio prašymas dėl ketinimo nedalyvauti kvalifikacinėje atrankoje yra atmetamas šio straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka, privalo dalyvauti kvalifikacinėje atrankoje.

8. Asmenys, pateikę informaciją ir (ar) dokumentus apie valdomą ar planuojamą pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams ir ketinantys dalyvauti pajėgumų aukcionuose taip pat turi pateikti informaciją ir dokumentus, įrodančius, kad:

1) asmeniui nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka;

2) asmeniui nėra pradėta reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra;

3) dėl asmens nėra priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas likviduoti juridinį asmenį;

4) asmuo vykdo įsipareigojimus, susijusius su mokesčių mokėjimu;

5) asmuo vykdo įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokų mokėjimu;

6) dėl asmenų vadovo ar valdymo organų nario (narių) ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus intelektinei ir pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

7) juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys (nariai), ar ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai) neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio asmens vadovo ar valdymo organo nario (narių), ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir neįsiteisėjo apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, kyšininkavimą, tarpininko kyšininkavimą, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos ar tikslinės paramos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisėtų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto įgijimą ar realizavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą;

8) asmenys nėra gavę paramos, kurią Europos Komisija yra pripažinusi kaip neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka, išskyrus atvejus, kai neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka paramą asmenys yra grąžinę bei atlyginę nuostolius ir (ar) sumokėję palūkanas teisės aktuose nustatyta tvarka arba yra suderintas ir vykdomas paramos grąžinimo, nuostolių atlyginimo ir (ar) palūkanų mokėjimo grafikas;

9) asmenys nėra gavę fiksuoto tarifo ir (ar) kainos priedo už jų valdomuose įrenginiuose iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektros energiją, kai šios skatinimo priemonės Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomos esamiems arba planuojamiems pajėgumus užtikrinantiems įrenginiams pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties galiojimo laikotarpiu.

9. Jeigu asmuo, kuris dalyvauja kvalifikacinėje atrankoje ir ketina tapti pajėgumų aukciono dalyviu, pateikia ne visus šio straipsnio 8 dalyje nustatytas kvalifikacinės atrankos sąlygas įrodančius dokumentus ir ne visą informaciją ir (ar) dokumentus apie valdomą ar planuojamą pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams, perdavimo sistemos operatoriaus prašymu privalo pateikti trūkstamus dokumentus ir (ar) informaciją Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais.

10. Asmenys, neatitinkantys bent vienos iš šio straipsnio 8 dalyje nurodytų sąlygų, ir (ar) šių asmenų esami ar planuojami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai, neatitinka Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytų techninių reikalavimų, netenka teisės dalyvauti atitinkamame pajėgumų aukcione. Perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka šiuos asmenis informuoja apie jų neatitikimą reikalavimams ir pajėgumų pateikimo

laikotarpiui įrašo juos į pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą kaip asmenis neatitinkančius reikalavimų. Tokie asmenys gali dalyvauti kitoje atitinkamo pajėgumų aukciono kvalifikacinėje atrankoje.

11. Užbaigęs kvalifikacinę atranką, perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka informuoja kvalifikacinės atrankos reikalavimus atitinkančius asmenis apie jų atitiktį reikalavimams ir įrašo juos į pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą kaip asmenis atitinkančius kvalifikacinės atrankos reikalavimus.

12. Šio straipsnio 2, 4 ir 5 dalyse numatytų pareigų vykdymas laikomas elektros energetikos įmonių reguliuojamosios veiklos sąlyga. Už šios reguliuojamosios veiklos sąlygos nesilaikymą Energetikos įstatymo nustatyta tvarka gali būti panaikinama energetikos veiklos licencija, leidimas ir atestatas, jei tam asmeniui yra išduotas leidimas ar atestatas veiklai, kuriai leidimai ar atestatai yra išduodami.

13. Perdavimo sistemos operatorius yra pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registro valdytojas. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registre informacija kaupiama ir tvarkoma siekiant užtikrinti skaidrų ir patikimą pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimą. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą ir jam įgyvendinti skirtas priemones bei pajėgumų užtikrinimo registro informaciją Pajėgumų aukcionų nustatyta tvarka ir terminais tvarko ir organizuoja perdavimo sistemos operatorius. Perdavimo sistemos operatorius asmens duomenis tvarko vadovaudamasis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

70⁴ straipsnis. Pajėgumų aukciono organizavimas

1. Pagrindinį ir (ar) papildomą pajėgumų aukcionus perdavimo sistemos operatorius organizuoja vadovaudamasis tvarkaraštyje nurodytomis datomis.

2. Pagrindiniame ir (ar) papildomame pajėgumų aukcione turi teisę dalyvauti asmenys, kurie atitinka šias sąlygas:

- 1) atitinka šio įstatymo 70³ straipsnyje nurodytus kvalifikacinės atrankos reikalavimus;
- 2) yra pateikę šio įstatymo 70⁷ straipsnyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą.

3. Perdavimo sistemos operatorius pagal Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką ir skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas apskaičiuoja kiekviename pajėgumų aukcione skirstomus pajėgumus ir nustato skirstomus pajėgumus, kuriuos paskirsčius pajėgumų aukcionas laikomas įvykęs.

4. Taryba ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki pajėgumų aukciono paskelbimo dienos nustato ir savo interneto svetainėje skelbia pajėgumų aukciono dalyvių pasiūlymų didžiausiąją kainą, taikomą konkrečiam pajėgumų aukcionui, vadovaudamasi Pajėgumų aukciono dalyvių pasiūlymų didžiausiosios kainos nustatymo metodika. Pajėgumų aukciono dalyvio pateiktame kainos pasiūlyme nurodytas kainos dydis negali būti didesnis nei Tarybos nustatyta pasiūlymų didžiausioji kaina.

5. Pajėgumų aukciono dalyviai tarpusavyje varžosi teikdami kainos ir pajėgumų pasiūlymus. Pajėgumų aukciono dalyvio pateiktame pasiūlyme nurodytas pajėgumas negali būti didesnis negu sumažintas nominalus pajėgumas, nustatytas vadovaujantis Pajėgumų užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų apskaičiavimo metodika.

6. Dalyvių pateikti pasiūlymai išdėstomi kainos didėjimo tvarka. Didžiausiosios kainos pasiūlymas, neviršijantis nustatytų skirstomų pajėgumų, nustato pagrindinio ir (ar) papildomo pajėgumų aukciono ribinę kainą.

7. Pajėgumų aukciono dalyviai, pateikę pagrindiniame ir (ar) papildomame pajėgumų aukcione pasiūlymą su ne didesne nei atitinkamo pajėgumų aukciono ribine kaina, yra laikomi atitinkamo pajėgumų aukciono laimėtojais.

8. Papildomas pajėgumų aukcionas yra organizuojamas tuo atveju, jeigu pagrindinio pajėgumų aukciono metu skirstomi pajėgumai nebuvo paskirstyti ir, perdavimo sistemos operatoriaus vertinimu, reikia paskirstyti papildomus (trūkstamus) pajėgumus siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos adekvatumą.

9. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis Pajėgumų aukcionų nuostatuose numatytais terminais ir tvarka, Tarybai pateikia informaciją apie įvykusį pajėgumų aukcioną ir, atsižvelgdamas į Tarybos sprendimu paskelbtą išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūrų teisėtumo ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai perdavimo paslaugos kainos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai, patvirtina įvykusio pajėgumų aukciono rezultatus ir siekiant užtikrinti Pajėgumų aukcionų skaidrumą paskelbia informaciją apie pajėgumų aukciono laimėtoją (juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas, fizinio asmens vardas ir pavardė, pajėgumus užtikrinančio įrenginio buvimo vieta ir techniniai duomenys, pajėgumų pateikimo laikotarpis) savo interneto svetainėje. Ši informacija turi būti viešai skelbiama iki pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties galiojimo pabaigos. Skelbiant informaciją apie pajėgumų aukciono laimėtoją, turi būti užtikrinti asmens duomenų apsaugos ir komercinės (gamybinės) paslapties apsaugos reikalavimai. Taryba išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūrų teisėtumą ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai perdavimo paslaugos kainos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai savo interneto svetainėje paskelbia per 10 darbo dienų nuo perdavimo sistemos operatoriaus informacijos pateikimo dienos.

10. Taryba turi teisę pasitelkti specialistus ir ekspertus pajėgumų aukciono procedūrų stebėsenai vykdyti. Tarybai nustačius, kad pajėgumų aukcionas buvo vykdomas pažeidžiant šio įstatymo nuostatas bei Pajėgumų aukcionų nuostatų sąlygas ir (ar) pajėgumų aukciono dalyvio neteisėti veiksmai padarė įtaką pajėgumų aukciono rezultatams, vykdomas pajėgumų aukcionas nutraukiamas arba jau įvykusio pajėgumų aukciono rezultatai panaikinami motyvuotu Tarybos sprendimu. Tarybai savo interneto svetainėje paskelbus šį sprendimą, perdavimo sistemos operatorius per 10 darbų dienų skelbia naują pajėgumų aukciono vykdymo datą.

11. Perdavimo sistemos operatoriumi suorganizavus paskutinį tvarkaraštyje nurodytą pajėgumų aukcioną ir paskelbus laimėtoją (laimėtojus), perdavimo sistemos operatorius iki ateinančių kalendorinių metų liepos 1 dienos pateikia Energetikos ministerijai pasiūlymus dėl skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidų derinimo ir (ar) tolimesnių pajėgumų aukcionų organizavimo ar neorganizavimo tikslingumo. Energetikos ministerija, įvertinusi perdavimo sistemos operatorius pateiktus pasiūlymus, priima sprendimą dėl skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidų keitimo ir (ar) dėl kitų pajėgumų aukcionų organizavimo ar neorganizavimo.

70⁵ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartis ir jos sudarymas

1. Įvykus pagrindiniam ar papildomam pajėgumų aukcionui, aukciono laimėtojas su perdavimo sistemos operatoriumi pasirašo pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį.

2. Pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono laimėtojai, kurie su perdavimo sistemos operatoriumi pasirašė pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, privalo palaikyti pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį ir kritiniu sistemos laikotarpiu, perdavimo sistemos operatoriaus nurodymu, pateikti į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą pajėgumus.

3. Perdavimo sistemos operatorius parengia pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas ir, Tarybai jas patvirtinus, skelbia jas savo interneto svetainėje iki pirmojo išankstinio pajėgumų aukciono pradžios. Esminės pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sąlygos yra šios:

1) pajėgumų vykdytojo įsipareigojimas pajėgumų pateikimo laikotarpiu užtikrinti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą;

2) pajėgumų vykdytojo teisė už pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą gauti mokėjamą, kuris apskaičiuojamas pagal pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukcionų metu nustatytą aukciono ribinę kainą ar išankstinio aukciono laimėtojams, tapusiems pagrindinio ar papildomo aukciono laimėtojais, taikomą jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų ribinę kainą, jei pagrindinio ar papildomo aukciono ribinė kaina lygi jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų ribinei kainai ar aukštesnė;

3) pajėgumų vykdytojo įsipareigojimas įrengti (pastatyti) ir pradėti eksploatuoti planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios, jeigu pajėgumų teikėjas pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo metu nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nevaldo esamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių. Šiuo atveju pajėgumų vykdytojas taip pat įsipareigoja ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios pateikti perdavimo sistemos operatoriui dokumentus ir informaciją, kurie patvirtintų šių įrenginių įrengimo (statybos) pabaigą ir, kai to reikalauja teisės aktai, išduotą leidimą ar atestatą. Pajėgumų vykdytojas įsipareigoja ne rečiau kaip kas 6 mėnesius perdavimo sistemos operatoriui teikti tarpinius dokumentus ir informaciją, kurie patvirtintų planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių įrengimo (statybos) eigą ir prognozuojamą pabaigą;

4) pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties nutraukimo pagrindai;

5) šalių atsakomybės sąlygos, įskaitant baudų dydžius ir taikymo tvarką.

4. Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatoma, kad pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties pagrindu už pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą mokamas metinis mokėjimas bus mažinamas proporcingai pajėgumų vykdytojo faktiškai gautos Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų dalimi, jeigu tokia parama buvo skirta pajėgumų vykdytojo esamiems arba planuojamiems pajėgumams užtikrinantiems įrenginiams. Informaciją apie pajėgumų vykdytojo faktiškai gautas Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas (investicijoms) ir jų dydį teikia Europos Sąjungos finansinę paramą administruojanti institucija (įgyvendinanti institucija). Perdavimo sistemos operatoriaus prašymu, kurį perdavimo sistemos operatorius teikia ne rečiau kaip kartą per metus, tokia informacija turi būti suteikta ne vėliau kaip per 5 darbo dienas. Perdavimo sistemos operatorius pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties tikslais vadovaujasi įgyvendinančios institucijos suteikta informacija. Už pateiktos informacijos teisingumą atsako įgyvendinanti institucija.

5. Pajėgumų vykdytojai, kurie sudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, tačiau nevykdo įpareigojimo pateikti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatytus pajėgumus, netenka teisės į mokėjimus ar mokėjimų dalį, proporcingą nepateiktiems pajėgumams, ir turi sumokėti nepateiktiems pajėgumams proporcingą baudą. Neįvykdytos prievolės proporcingumas nustatomas Pajėgumų aukcionų nuostatų nustatyta tvarka.

6. Suminė baudų vertė pajėgumų vykdytojui už pajėgumų užtikrinimo prievolės nevykdymą per 12 pajėgumų pateikimo mėnesių negali daugiau nei dvigubai viršyti pajėgumų teikėjo metinės pajėgumų užtikrinimo prievolės vertės, numatytos pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje.

7. Suminė baudų vertė pajėgumų vykdytojui per mėnesį negali viršyti penktadalio didžiausios per 12 pajėgumų pateikimo mėnesių leistinos baudų vertės, apskaičiuotos atsižvelgiant į šio straipsnio 6 dalį.

8. Perdavimo sistemos operatoriaus prašymu skirstomųjų tinklų operatorius surenka ir pateikia informaciją:

1) apie asmenų valdomus esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, kurių įrengtoji galia yra ne mažesnė kaip 1 MW ir, kurie yra prijungti prie skirstomųjų tinklų, ir šių asmenų per pajėgumų pateikimo laikotarpį planuojamus naujus pajėgumus užtikrinančius įrenginius;

2) dėl pajėgumų vykdytojų, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo.

70⁶ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimas

1. Lietuvos Respublikos pajėgumų vykdytojai turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui, ir vadovaudamiesi Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių susitarimų pagrindu perleisti Lietuvos Respublikos fiziniam asmeniui ar juridiniam asmeniui, kitai organizacijai ar jų padaliniui, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam esamus ar planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, kuris praėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų prievolės teikimo laikotarpiui.

2. Kitos valstybės narės pajėgumų vykdytojai turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui ir vadovaudamiesi Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka dvišalių susitarimų pagrindu perleisti Lietuvos Respublikos fiziniam asmeniui ar juridiniam asmeniui, kitai organizacijai ar jų padaliniui, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, kuris praėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų prievolės teikimo laikotarpiui, ar kitam tos valstybės narės fiziniam asmeniui ar juridiniam asmeniui, kitai organizacijai ar jų padaliniui, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius praėjusiam kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų prievolės teikimo laikotarpiui pagal šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytą susitarimą.

3. Pajėgumų vykdytojai Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka teikia perdavimo sistemos operatoriui informaciją apie pajėgumų vykdytojų sudaromus sandorius dėl pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimo.

70⁷ straipsnis. Pajėgumų aukcionų dalyvių prievolių įvykdymo užtikrinimas

1. Asmenys, ketinantys dalyvauti išankstiniame pajėgumų aukcione, privalo perdavimo sistemos operatoriui pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki išankstinio pajėgumų aukciono dienos. Asmenys, ketinantys dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, privalo perdavimo sistemos operatoriui pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono dienos, išskyrus asmenis, kurie prievolių įvykdymo užtikrinimą pateikė iki išankstinio pajėgumų aukciono pradžios. Prievolių įvykdymo užtikrinimas garantuoja perdavimo sistemos operatoriui asmens, dalyvaujančio pajėgumų aukcione, įsipareigojimą laimėjus pajėgumų aukcioną sudaryti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį ir iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios pasirengti įgyvendinti pajėgumų užtikrinimo prievolę.

2. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis apskaičiuojamas dauginant numatomų teikti pajėgumų dydį (kW) iš 1 kW prievolių įvykdymo užtikrinimo garantijos dydžio, nustatyto Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše.

3. Perdavimo sistemos operatorius įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimu, kai pajėgumų vykdytojas laimi pajėgumų aukcioną, bet nesudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties, išskyrus atvejus, kai pajėgumų vykdytojas nesudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties dėl aplinkybių, kurioms negalėjo užkirsti kelio, taip pat dėl kitų Civiliniame kodekse nustatytų aplinkybių, kai nėra šio pajėgumų vykdytojo kaltės.

4. Perdavimo sistemos operatorius pajėgumų vykdytojui, laimėjusiam pajėgumų aukcioną, ir sudariusiam pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, tačiau iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios neįvykdžiusiam pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje numatytų prievolių, prievolių įvykdymo užtikrinimas grąžinamas proporcingai įvykdytam pasirengimui teikti pajėgumus, išskyrus atvejus, kai pajėgumų vykdytojas įsipareigojimą neįvykdo dėl aplinkybių, kurių pajėgumų vykdytojas negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo metu ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, taip pat dėl kitų

Civiliniame kodekse nustatytų aplinkybių, kai nėra šio pajėgumų vykdytojo kaltės (trečiųjų šalių veiksmai, *force majeure* aplinkybės).

5. Pagal šiame straipsnyje numatytą prievolių įvykdymo užtikrinimą perdavimo sistemos operatoriaus gautos lėšos gali būti naudojamos tik šio įstatymo 70¹ straipsnio 6 dalyje nurodytoms perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudoms padengti.

70⁸ straipsnis. Kitų valstybių narių asmenų dalyvavimo pajėgumų aukcione sąlygos

1. Kitos valstybės narės (kitų valstybių narių), kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ar jų padaliniais dalyvauti išankstiniame pajėgumų aukcione leidžiama tik tuo atveju, jeigu Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius yra sudaręs susitarimą su kitos valstybės narės elektros perdavimo sistemos operatoriumi.

2. Kitos valstybės narės fizinis ir (ar) juridinis asmuo, kita organizacija ar jos padalinys pajėgumų aukcione dalyvauja vadovaudamasis perdavimo sistemos operatoriaus sudaryto susitarimo su kitos valstybės narės perdavimo sistemos operatoriumi sąlygomis, kurioms *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo nuostatos.“

8 straipsnis. 78 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 78 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„78 straipsnis. Ginčų sprendimas ne teismo tvarka. Skundų nagrinėjimas

1. Vartotojų ir elektros energetikos įmonių ginčai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka.

2. Taryba išankstine privaloma ne teismo tvarka nagrinėja ginčus tarp asmenų ir perdavimo sistemos operatoriaus, kurie kyla dėl:

1) asmenų atitikties Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams;

2) pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo ar atsisakymo ją sudaryti, jos vykdymo ir (ar) nutraukimo;

3) perdavimo sistemos operatoriaus atmetusių prašymų nedalyvauti kvalifikacinėje atrankoje pagrįstumo.

3. Tarybos sprendimai, priimti išnagrinėjus asmenų ir perdavimo sistemos operatorių ginčus, įsigalioja ir yra privalomi vykdyti, jeigu nė viena ginčo šalis per 30 dienų nuo Tarybos sprendimo dėl ginčo priėmimo nepareiškia ieškinio bendrosios kompetencijos teisme Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, prašydama nagrinėti ginčą iš esmės. Kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą po Tarybos sprendimo dėl ginčo priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

4. Asmenų skundai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka.“

9 straipsnis. Įstatymo priedo papildymas

Papildyti Įstatymo priedą 11 punktu:

„11. 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (OL 2019 L 158, p. 54).“

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 4 dalį, įsigalioja 2020 m. liepos 1 d.

2. Šio įstatymo nuostatos ir įgyvendinamieji teisės aktai taikomi gavus Europos Komisijos pritarimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, tačiau ne anksčiau kaip 2020 m. liepos 1 d.

3. Šio įstatymo nuostatos ir įgyvendinamieji teisės aktai taikomi praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo, kai Europos Komisijos pritarimas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas gaunamas po 2020 m. liepos 1 d.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos energetikos ministras, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2020 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas